

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In Districte: 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Passajul Român, No 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
 In Paris: La Société Havas, place du Bourg, 8.
 In Viena: La Heinrich Schalek, I. Wallzelle, 14. Bioul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58. Bioul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNȚURILE:

30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articolii nepublicați nu se înscriau.
Pentru inserții și reclame, redacția nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine

Paris, 26 Martie.

În cercurile diplomatice de aici se stăruie pentru o repede reorganizare a oștirii turco-egiptene și pentru evacuarea Egipciului de către Englezii, ca singurul mijloc pentru soluțuirea cestuiului Suduanului și restabilirea stării legale și internaționale în Egypt.

Bruxela, 26 Martie.

Ziarul *Indépendance Belge* spune că în tot basinul de cărbuni de la Charleroi au fost serioase turburări. Bande de greviști au năvălit asupra lucrătorilor, cari voiau să muncească și i-au maltratat, apoi au dispus tot în Lodelinsart și în alte comune. Trupele nu sunt de ajuns spre a restabili ordinea.

Londra, 27 Martie.

Daily Telegraph astăzi că Chamberlain și Trevelyan au demisionat ieri definitiv. Alți membri din minister vor demisiona poate septembra viitoare.

Bruxela, 25 Martie.

Cu privire la meetingul de lucrători ce va fi diseară, poliția a dispus ca nici întâiate nici în urmă să nu treacă pe străde procesiuni în rânduri strinse.

Londra, 25 Martie.

Oficiul *Reuter* astăzi că Puterile, afară de Rusia, aderă la propunerea Italiiei, ca postul de guvernator al Rumeliei orientale să fie tot-dăuna încredințat prințului Bulgariei.

Londra, 25 Martie.

In camera Comunelor a declarat subsecretarul de Externe, Bryce, că Poarta nu e dispusă să deschide din nou cestuiunea unei casuine de teritoriu către Grecia, deoarece ce o consideră închisă prin convenția din Maiu 1881. Poarta dorește ca cestuiunele ivite prin legislația greacă în privința bunurilor bisericești în districtele cedate Greciei să fie supuse Puterilor. Grecia pretinde că procedarea ei este justificată după convenția. Tratările în privința aceasta sunt interrupte de căteva luni.

Viena, 26 Martie.

In timpul din urmă au fost cazuri, în care la vâmile române s-au oprit mărfuri austriace sau ungurești, spre a le supune unei analize chimice în baza unei legi române, contra căreia s'a protestat la timp de guvernul austro-ungar și de al altor puteri. In urma acestor cazuri, reprezentantul austro-ungar din București, baronul de Mayr, a primit ordinul să se adreseze din nou la guvernul român, și a reușit că la 19 Martie să dat ordin tuturor vâmilor române, ca nici o marfă să nu fie oprită spre a-i se face analiza.

Bruxela, 26 Martie.

Meetingul socialist de ieri seara a fost vizitat de multă lume. Oratorul principal a fost redactorul șef de la *Peuple, Volders*. El a pledat pentru resturnarea ordinii existente și speră, că un regim al lucrătorilor în urma sufragiului universal, va face ca cei de jos să ajungă sus; de aceea nimeni să nu lipsească la 13 Iunie, ori-ce rezistență ar fi de invins. Cuvântarea a fost mult aplaudată. Unii strigă: «Jos regele! Trăiască Republica!»

Dupa ce s'a adoptat o rezoluție în acest sens, mulțimea a plecat cântând Marsilia și Carnagno; o coloană vrea să pătrundă în stradele principale; deși a fost respinsă de poliție, ea a făcut un ocol și a ajuns în Rue Royale până la palat. Însă aci era multă forță publică și turburătorii fură respinși cuarma. Poliția a rupt cinci afișuri, în care se îndemna la jaf și omor.

Știrile de la Liege sunt mai bune; dar în Charleroi agitația e mare. Consiliul comună a ținut ieri seara o ședință extraordinară, la care au asistat autoritățile militare și judiciare.

Primarul din Chatelineau a cerut trupe.

Sunt mari temeri pentru diseară, astăzi fiind zi de plată. Se observă o fierbere și între lucrători din minele de cărbuni de la Jemappes și Frameries.

Bruxela, 27 Martie.

Patru mii de oameni ca trupe de întărire au fost trimiși la Charleroi.

Niste incăierări au avut loc între greviști și trupe la Roux. Zece greviști au fost omorâți. Răniți sunt foarte numeroși.

BUCURESCI, 17 MARTIE

Oamenilor noștri de la putere opozitie, înrăutățita opozitie, le-a făcut fel de fel de imputări — în aparență unele mai grave decât altele. Ei însă, bărbăți serioși și cu minte, nu vor să răspundă acuzațiilor prin vorbe — *verba volant* — ci prin fapte. Și aci, n'avem întotdeauna să recunoaștem că sunt tarzi, tarzi detot.

Relevăm azi numai doar din aceste imputări, și va fi de ajuns, credem, ca cititorii să poată vedea că de nedreaptă și de necinstită e opozitie și că de demnă și de *inebranlabilă* sunt guvernări.

O imputare gravă ce se face stăpânirii este că ea nescotește principiile liberale, că restringe în loc să largescă participarea mulțimii la administrația Statului, că lăurează cu ușile încuiete, că sfidează opinia publică. Și ca să dovedească acest pretins păcat al liberalilor-democrați de la guvern, oamenii opozitiei, reprezentanții din Senat și Cameră, fac gălăgie mare că nu se mai publică pe fiecare lună, ca până mai devreme, situația șefului public, și născocesc din această imprejurare o sumă de bănueli: ba că punga ţerii e seacă, ba că socotelele Statului sunt incurcate înaintenimene nu le mai poate da de rost, ba căte și mai căte.

La astăzi observații copilărești ce vreți să răspundă un ministrului de finanțe?

Dispreț suveran, — iată cel mai potrivit răspuns. Și constatăm că d. Nacu a fost la înălțimea situației sale politice, atât în Senat cât și în Cameră.

Poate să se supere d. Cozadini că o poftă că ministrul de finanțe nu vrea să știe de *invitație* în afacere de tesaur public: țara vede fapte, nu vorbe, — și aceste fapte nu sunt nicidcum în folosul gălăgiei facute alătă-ierii de d-sa în Cameră.

In adevăr, cine poate bănui un guvern care își dă seama, până și prin slujbașii inferiori, de gestiunea lui finanțiară? Când toată lumea vede că *Monitorul Oficial* e plin în toate zile de înștiințări că de la cutare pușcăriașă și rămas moștenire atâtă sumă (2 lei), de la cutare atâtă (1 leu 50 de bani), de la un altul atâtă (60 de bani), și că Statul, înainte de a se face posesorul banilor rămași, chiamă pe moștenitorii cu acte în regulă ca să ști primească moștenirea, — trebuie să fi opozant în țara românească ca să mai ai curajul să răspundă de a te îndoi și a face gălăgie că finanțele Statului sunt nomolite și că liberalii de la guvern nu ști dău seama publicului de ceea ce fac. — Altă vorbă

dacă moștenitorii unei averi de 1 leu sau 60 bani cheltuesc mai mult pe actele în regulă, sau dacă

acești bani intră în cheltuielile de scris și tipărit ale gazetii oficiale, — important este și rămâne că guvernul își dă seama până și de avere pușcăriașilor, de cea mai neînsemnată avere; cum nu ar fi el în stare dar, dacă ar crede-o demnă să o facă, să ști dea seama de avere țerii, de avere oamenilor cinstiți?

O altă imputare gravă ce se face mereu guvernului este că el e o simplă colectivitate de autori dramatici.

Nimic mai fals decât această acuzare.

Deosebirea radicală dintre un autor dramatic și guvernul nostru sare în ochi, așa e de evidentă. Un autor dramatic face înțâi scheletul apoi desvoltarea piesei sale; guvernul nostru din contră a făcut desvoltarea mai întâi, și a lăuat mult la această desvoltare, mai mult decât or-care autor dramatic modern, și are tocmai ca întâi ultimă scheletul.

Altfel fiind, ce ar însemna monopolurile și sporirea taxelor, proiectate acum în urmă?

E oare autor dramatic guvernul când silește acum în urmă pe cărăciună să falsifice că vor putea mai mult băuturile spirtoase? când pune la dări grele sare, ca să te obiciuiașcă cu mâncărui idigibile? când, scumpindu-ți chibriturile, te învață să trăești ca liliac în intuneric?

Și e rău și vitreg guvernul când prăvălește țara în așa mizerie?

Nicidcum; el știe bine că răul prin rău se scoate. In agricultură, comerț, industrie, suntem foarte săraci; ca să ne scape de această săracie ne dă el alta, una groaznică.

Medicamentul e în adevăr cam drastic, dar e suveran. Dacă nu vom scăpa, dovedim că n-am avut putere vitală în noi. Guvernul însă rămâne un bun medic, ear opoziția o degradată clevetitoare.

CRONICA ZILEI

Relație oficială.

Pentru ziua de 14 Martie curent, memorabilă aniversară a proclamării Regatului, mare număr de felicitări din toată țara, ca și din străinătate, fiind adresate Regelui și Reginei, Majestățile Lor au înșirinat pe d. ministru președintele să exprime mulțumirile cele mai vii, clerului, d-lor reprezentanți ai națiunii, tuturor autorităților militare, d-lor comercianți, tuturor persoanelor private, și în particular damelor, pentru graba cu care au adus aceste felicitări, atât de bine simțite pe cat de spontane, prin scrisori, telegramă și inscriere la Palat.

Delegații Camerei pentru legea comună s-au impărțit în două grupuri, unul desentralizator (d-nii Fleva și Stanian), cel-l-alt centralizator (d-nii Lascăr și Carabatescu).

Foile ieșane spun că după Paști vor pleca din Iași spre America cătreva sute de evrei.

La biserică Buna-Vestire din Iași s'a boala zilele acestea un israelit în vîrstă de 28 de ani, fost soldat, — și i s'a dat numele Ion.

Alătării s'a pus pe biroul Senatului un proiect de lege pentru furniturile armatei pe anul viitor.

Balul societății universitare *Unirea*, judecând după aspectul sălii, n'a prea avut mult succes.

Vorbind în un prim articol, sub titlu *Răsboiul vamal cu România*; despre convenția comercială austro-ungaro-română, *Pest Napló* termină cu cuvintele:

Vorbim de situația momentană de acum, iar nu de aranjamentul liniștit de mai târziu. Trebuie să pretendem pur și simplu prelungirea convențiunii pe un an. Dacă România nu va concede aceasta, trebuie să stăm gata la un răsboiu vamal.

Săptămâna ce a trecut a fost mai de tot lipsită de interes, atât din punctul de vedere al afacerilor că și din al întunel cursurilor.

Piața nostră a fost influențată, după *Criteriul Financiar*, anterior de stăbiuine ce ni se anunță de pe la Bursa marți care pot fi private ca regulatori valorilor, și apoi de înțărzierile ce se pune în confirmarea aranjamentului turco-bulgar și de atitudinea resbelnică a Greciei.

Cestiuinea adjudecărilor pentru distribuirea apei în oraș a fost din nou amânată.

In ședința de Vineri seara a consiliului comunăl s'a supus jurnalul consiliului tehnic de pe langă ministerul lucrărilor publice asupra planurilor acelor lucrări.

Intre alte observații, consiliul e de părere, spune *Românu* ca încercarea tuburilor să se facă cu o presiune numai de 12, ci de 15 atmosfere; că, în parte de jos a orașului, e destul ca apa să se urce la 15 metri, iar nu la 25 ca în ceea de sus; ca cătăreala de apă să se calculeze asupra unei populații de 200,000 iar nu de 800,000 că prevede proiectul.

Consiliul a decis că acest jurnal să se trimită fie căruil d. consiliul, spre a-l studia și a se aștepta aprobarea planurilor de către d. ministru de interne.

Se zice că d. senator Cristofi și a retras plângerea ce îndreptase în contra ziarului *România*. Astfel, jurații din Ilfov au scăpat de un proces de presă.

De vreo două săptămâni a început a se incuba în Capitală o specie de furturi cu același semn caracteristic:

Un profesor din strada verde l-a disperat 4 linguri de argint, o broșă, un bijutier de 20 lei noui și alte mărunte, din odată remasă goală în timpul când sta la masă cu familia sa. — Unei cucoane din stradă Vînățul i s'a furat cu aceeași metodă în aceeași zi, dar cu 3—4 ore mai pe urmă bijuterii, ceasornic și parale.

Unui funcționar de lângă Scăola militară din strada Griviței s'a furat tot astfel bijuterii în valoare de 2000 lei, 400 lei în numerar și alte lucruri.

Hoțul obiectelor din urmă a fost prins de poliție și obiectele s'a restituit pagubășului. E un ovru tânăr, imbrăcat foarte elegant, cu jobin și mânusă — glacé. Acum se cercetează, dacă ovreul și autorul său complice și a celor-lalte furturi.

In tot casul bine e d'a se generaliza obiceiul altor capitale, d'a lăneșa principala a casei, precum și ușele dosnice ale locuințelor purure inchise.

Domnule Director,

Bazat pe amabilitatea ce în tot-dă-ună mișcă și știind că interes punești pentru adevăr, îmi permit a vă ruga să bine-voiți și înștiința prin jurnalul ce dirigăți pe onor. public, că subsemnatul nu a colaborat sau dires în ceea Revista numită

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

Romania Literară și prin urmare că nu înțeleg cum redactorii acestor foile de nici o importanță își permit a mă trece ca președinte al acestor Reviste și a induce astfel lumea în eroare.

Primit, vă rog, cu această ocazie asigurarea osebitelor mele stime și afecțiunii ce vă conservă.

St. Cornea, avocat

DECREE

Spitálul frajilor Xenocrat din București, ca instituție de utilitate publică, se declară persoană civilă.

D. Apostol Mănescu, senator, este numit Trămis extra-ordinar și ministru plenipotențiar la Atenea.

Sunt înaintați în ministerul instrucțiunilor publice și al cultelor :

D. Eugeniu E. Vincler, student al facultății de drept din București și actual ajutor al biuroului, pentru ținerea registrelor gradațiunel, în postul vacanță de sub-sef de biurou din divizia unei contabilități. — D. Nicolae M. Albu, student al facultății de drept din București și actual copist în divizia unei contabilități, în postul de ajutor al biuroului pentru ținerea registrelor gradațiunel, în locul d-lui Eugeniu E. Vincler.

Mutările de ofițeri superiori :

Maiorul Christescu Nicolae din regimentul 14 dorobanți, în regimentul 31 dorobanți. — Maiorul Lupașcu Constantin din regimentul 31 dorobanți, în regimentul 25 dorobanți. — Maiorul Manolescu Mladian Ioan din regimentul 25 dorobanți, în regimentul 14 dorobanți. — Maiorul Veropoli Grigore din regimentul 6 dorobanți, în regimentul 9 dorobanți. — Maiorul Catacă N. Alexandru din regimentul 9 dorobanți, în regimentul 2 dorobanți. — Maiorul Videlescu Teodor din regimentul 2 dorobanți, în regimentul 6 dorobanți.

Rechemări în activitate :

Lecționerul Sănătescu Gheorghe din arma infanteriei, la vacanță ce este în regimentul 23 dorobanți. — Sub-locotenentul Ghilțu Nicolae din arma infanteriei, la vacanță ce este în regimentul 9 dorobanți.

Sunt numiți și permutați :

D. Al. Crăsnaru, actual membru la tribunalul Olt, președinte al tribunalului Vâlcea, în locul vacanță. — D. C. B. Penescu, actual membru la tribunalul Fălcău, după a să cerere, în aceeași calitate la tribunalul Olt, în locul d-lui Al. Crăsnaru, înaintat. — D. V. Caligari, avocat, membru la tribunalul Fălcău, în locul d-lui C. B. Penescu, permuat. — D. Ioan Crasau, judecător la ocolul Curtea-de-Argeș, în locul vacanță. — D. Vasiliu S. Stoenescu, actual ajutor de grefă la tribunalul Iași, grefier la tribunalul Vaslui, în locul d-lui C. I. Faur. — D. Vasile Ștefănescu, actual copist la parchetul Curței de apel din Iași, ajutor de grefă la tribunalul Iași. În locul d-lui V. Stoenescu, înaintat. — D. Mihail Anastasescu, fost ajutor de judecător de ocol, ajutor la ocolul Bârca, judecător Dolj, în locul d-lui N. I. Achimescu, demisionat. — D. Paraschiv Andreescu, fost portăriș, portăriș la tribunalul Argeș, în locul d-lui G. Burneanu, demisionat. — D. Petru Pintilie, actual ajutor de grefă la tribunalul Roman, ajutor la judecătorul ocolului Siret, judecător Roman în locul d-lui G. Busuioacă, care va trece în alt post. — D. G. Săndulescu, actual copist în grefă tribunalul Roman, ajutor de grefă la acel tribunal, în locul d-lui Petru Pintilie.

Se revoacă toate modificările introduse la statutele societății crediutului mobilier român prin decretul cu Nr. 310 din 9 Februarie 1886, și anume : cele de la art. 3, 4, 12, 19, 26, 27, 28, 29, 32, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 47, 48, 52 și 54.

D. Teodor Macinca, profesor la școala comercială din Craiova, este numit în funcția de director al acelei școale.

Să deschis ministerului justiției credite suplimentare asupra difuzelor articole din bugetul exercițiului 1885-1886, în sumă de lei 15.925.

Noi, cetățeni români :

D-nii Emil Cubin, Feremia Petric, Friedrich V. Zürner, I. Rossignon, Vasile N. Orghidan, Nicolae Neamțu, Gheorghe Mihal, Vasile Craiu.

DIN AFARA

Turburările în Belgia.

Desordinele sociale, ce devin tot mai dese în țările occidentale europene, până și în America, sunt de natură a pune pe gânduri diferitele guverne, cu atât mai mult, că în fruntea claselor muncitoare nemulțumite se văd adeseori figurând deputați radicali și redactori de la foile socialiste. Ferberea dintre lucrătorii minelor de cărbuni din Belgia se intinde tot mai departe ; pretuindu-se în meleaguri sgomotoase, în cari se ia și rezoluția revoluțională, în cătă guvernul e silit să cheme sub drapel milții și rezerviști. Nu e mirare deci, dacă în timpul din urmă foile streine se ocupă mult cu aceste evenimente. Așa oficioasa La Paix scrie în revista sa de la 13 curent :

De multe ori am susținut, în contra celor care predică restaurația monarhică, cum că instituțiunile republicane asigură mai bine mărtinirea ordinii. Cele ce s'au petrecut nu de mult în Anglia și cele ce se întâmplă acum în Belgia ne confirmă în același opiniune. Greva lucrătorilor noștri din Decazeville, afară de faptul deplorabil al asasinării d-lui Watrin, nu poate fi com-

parată cu desordinele din Londra și cu conflictele săngeroase de la Liege.

Unii vor să arunce asupra noastră respunderea pentru evenimentele din Belgia. El zic, că dacă sunt turburări la Liege, vina este spiritul revoluționar ce domnește în Franță și care se intinde peste toată Europa. Ar fi prea ciudat lucru, izvorul acestor sguduri sociale, de cări suferă mai multe țări monarhice, să vie de la noi și cu toate astea noi să ne bucurăm de o linie relativă! Aci ar fi un fenomen istoric excepțional.

Nu preținem negreșit, că în Franță n-ar fi existând nicăi un element de desordine. Avem și noi socialisti, revoluționari, anarchiști, până și pe băncile Camerii, dar în majoritatea națiunii franceze este un fond oare-care de bun simț, de judecăță practică, ce contrabalansează tendințele revoluționare și impedează multe excese.

Chiar aniversarea comună la 6 Martie s'a petrecut în Paris mai liniștit de cătă în alte țări. La Londra, Roma, Madrid, Liege, ordinea a fost mai mult sau mai puțin considerabil turburată. Cătă privește liniașii strădeli, în Paris acea zi a fost mai cătă toate zilele de peste an. Ce concluziune să se trageă din aceste fapte, de nu că regimul monarhic nu e o garanție de ordine? S'a putut vedea în ultimii ani ai imperiului, când revolta era așa zicând în permanentă. Se va vedea poate și mai bine din evenimentele, ce se vor întimpla o dată în oarecare țară, al căror nume nu'l vomenim de o camdată. Suntem convinsă, că viitora explosează a spiritului revoluționar nu se va produce în Franță. În privința aceasta instituțiunile noastre ne servesc de garanție.

Dacă însă aceste instituții ar dispărea, dacă s'ar restaura tronul, atunci ne putem aștepta la orice. În timpurile noastre revoluția este o prea slabă barieră contra astălui revoluționar. De aceasta trebuie să fie convingiți toți cei cărăi se îngrijesc de ideile de ordine și coaservare și spectacolul evenimentelor din Londra, nu le permite în privința aceasta nici cea mai mică îndoială.

CORPURILE LEGIUITOARE

(Sesiune ordinată prelungită)

Sedința din 15 Martie 1886

Senatul. — Se invalidează, cu 57 voturi contra 14, alegerea colegiului II din Fălcău. Alesul era d. Cișman.

Ateneu se declară persoană juridică.

Se admite în unanimitate un proiect de lege care tinde la domolirea pretențiilor rivale din contra Statului de locuitori comunității Dărăștei, din judecător Ilfov.

Se votează și proiectul relativ la modificarea art. 18 din legea asupra drumurilor de fer, apoi Senatul trece în secțiună.

Camera. — D. Cozadini invită pe d. ministru al finanțelor să se conformeze bujorii obicei de a publica în fiecare lună situația financiară a țării, cum făcea precedentul d-sale. — D. ministru nu găsește eu caile să se conformă invitațiilor de astă natură, și zice că dacă d. Cozadini îi adresează interpelare va răspunde peste trei zile. — D. Pop își insușește invitația d-lui Cozadini și o anunță ca interpelare. — D. Cozadini adaugă că modul d-lui ministru de a îi răspunde el întărește în credință că țesaurul public e foarte subred.

Se votează căteva ceterătenii, apoi se dă închidere.

FEMEIA ROMÂNĂ

Ne-am rezervat a arăta, că „marele exilat” a zis ceea ce a zis despre femeia română pentru că să alarmeze pe conaționali săi.

Vom lămuri dar înainte de toate cestiușe ce trebuie să înțelegem, când zicem „femeia română”?

De sine înțeles că nu e destul ca o femeie să fie născută din părinți români, pentru că ea să fie Română în înțelesul în care „marele exilat” ia cuvântul, când zice că femeia română înctelul cu înctelul românește familia maghiară în care intră.

Românatatea consistă în mareea mulțime de convențiuni sociale, care s'au stabilit în curgerea veacurilor între cei ce se numesc Români, limbă, poesie poporala, credințe, fel de a vedea și de a simți, port, deprinderi și obiceiuri. Româna și dar femeia care, crescând fiind în mijlocul societății române, e părțisă de aceste convențiuni sociale care constituie individualitatea națională românească, și ține la ele, pentru că altfel după părere Românilor n-ar fi o femeie de „bună cuvîntă”.

Sunt însă o mulțime de femei născute din părinți români, care s'au lepădat de foarte multe dintre convențiunile sociale

române: sunt în genere, femeile din societatea cultă română. Crescute sub înflăcările societății culte europene, ele au luat de la prinderea de a vorbi cu predilecție franțuzește, nemțește, parte pentru că aceste limbi sunt mai culte, parte pentru că în urma unei deprinderi mai îndelungate se exprimă în vreuna din aceste limbi cu mai multă leșire. Deosebirea simțind trebuință de multumiri estetice, ele nu mai le caută în poezia poporala română, nici în credințele poporului român, ci în comoara literară a societății române, fără îndoială superioară față cu cea poporala română.

Bulgari și Greci, ei se incusesc cu aceșii coreligionari și lor și căsătoriile mixte sunt mai numeroase.

E însă o mare anomalie un Român, care se incuscrește cu Maghiarii, fie că catolic, fie mai ales calvin. Sunt datele statistice oficiale, care le o pot dovedi aceasta tutul ce nu o știu din propria lor intuție. Căsătoriile mixte între Români și Maghiari nu se găsesc de cătă în ținuturile în care populația română se pierde în cea maghiară, ori cea maghiară se pierde în cea română. Iar aici tot-dă una masele precumpenitoare asimilează.

Asfel și slăbul în Ardeal și în genere în țările coroanei ungare.

I-a venit însă „marelui exilat” la socoteala să zică despre femeia română din Ardeal ceea ce Kanitz a constatat cu privire la femeia română de peste Dunăre.

Maghiarii au tăcut timp de cătă-va an, și publicat însă scrisoarea acum, după ce Prințul Bismarck a susținut și el despre femeia poloneză același lucru.

Care poate să fie intenția ?

tate în acea țară. Nu credeți? Apoi atunci Parisul ce este? Nu este el reșitul central al Franței, și cu toate acestea, slavă Domnului, cătă cetății mai există în Franță, adică că Parisul nu este singura cetate în țară? Deosebit de aceasta daca ați citat pagina 683, care vă incurca atât de mult, de ce năștiți citat și pagina 681 din aceeași Revista unde se zice de generalul Brialmont că guvernul român trebuie să fortifice capitala și alte puncte ale ţării. Știți de ce? Pentru că de aci în aderev reese că Bucureștiul nu va fi singura cetate în țară, concluzie la care nu voiști să ajungeți d-voastră. Iată buna credință! Cum rămâne atunci cu cunțele d-voastră: vedeați în ce gresie!

cetatea de cănd discută cu atât rea credință... Aceasta însemnează că cine sapă groapa altuia cade înălții el înținăsa.

Să trece la Nr. 6 privitor la capetele de pod. La ciudata d-voastră întrebare că de cănd capetele de pod joacă rolul cetăților mari, vi să răspuns că orice fortificare de la sănțul cel mai neînsemnat până la cetatea cea mai mare care va apăra trecerea peste un curs de apă se numește cap de pod. Spre a demonstra că astă definiție nu este exactă, d-v. cități pe Brunner care zice că printre capetele-de-pod de manevră se pot aranja și cămpurile retranșate puse pe un mare fluviu. Mai întâi daca este așa, cum rămâne cu întrebarea d-v. „că de cănd capetele-de-pod joacă rolul cetăților mari?” căci cred că scîntă că cămpurile retranșate sunt cetățile cele mai mari? Apoi cum numiți d-v. cel mai mic uvrăgiu de campanie făcut înaintea unui pod și destinat a-l apăra trecerea? Negreșit tot cap-de-pod. Apoi atunci definiția dată de maiorul Crâiniceanu este perfectă și este în concordanță atât cu Brunner privitor la cetățile cele mai mari că și cu d-v. privitor la cel mai mic uvrăgiu de campanie. Ea cuprinde toate cazarile de la gălăceaua mai mică până la fluviul cel mai mare, fără a pomeni nici de Olt nici de Dunăre.

Dar din cizeta lui Brunner d-v. tragă o concluzie și mai ciudată. Fiind că el spune că se numesc capete-de-pod de manevră și cămpurile retranșate puse pe un mare fluviu, deduce că capetele-de-pod nu pot fi înălțate într-o zonă care nu este astăzi așa cum erau balurile în vremea mea... acum doi ani!

ECOURI STREINE

Institutul Pasteur.

Subscripțiiile pentru institutul Pasteur cresc din zi în zi; suma subscrise până azi se urcă la 407,905 franci.

Printre persoanele cărăi au sub-scriști mult, se vede numele doamnei Furtado Heine, care a dat 60,000 franci.

Doamna aceasta are un venit anual de peste 24 milioane franci.

Salutarea la ofițerii francezi.

Ministrul de resursele naționale a decis că ofițerii în ținută când se vor prezenta în fața președintelui republicei său la superiorul lor ierarhic, vor trebui să și ia chipul după cap după ce mai înălță vor saluta după regulament. La autoritatea civilă și la superiori nu în ținută militară se vor prezenta cu capul gol. Sub-ofițerii, căpărași sau brigadieri și soldații nu și vor scoate chipul de cătă cu autorizația superiorului lor.

Fiecare care popor își iubește limba sa proprie; pentru fiecare care mai poate înțelege, cea mai placută la rost și la auz e propria sa limbă. Cu toate acestea limba română și credințele poporului român, păstrează felul de a vedea și de a simți, port, mai deprimări și mai obiceiurile înțelepte.

Dacă este o femeie română bogată și frumoasă poezie poporala română, duce credințele pline de farmec ale poporului român, duce portul arătos, bunele deprinderi și obiceiurile înțelepte.

Nu le păstrează, dacă familia, în care intră, are o limbă mai adimentitoare, o poezie poporala mai bogată și mai frumoasă, credințe mai pline de farmec, un mai nobil fel de a vedea, un mai arătos port, mai bune deprinderi și mai înțelepte obiceiuri.

Dacă este o femeie română, peste Dunăre, românează familia sărbătoarească, bulgărească ori grecească, în care intră, aceasta dovedește numai, că întocmai precum individualitatea societății culte europene și superioară față cu cea națională românească, individualitatea română e superioară față cu cea bulgărească, sărbătoarească, mai bogată, mai desăvîrșită în forme, mai plină de farmec.

Omul are în el tendința firească spre dezvoltare și primește de bună voie ceea ce îl pare mai bun, mai frumos, mai mulțumitor.

D. Kanitz, vorbind în deosebire despre relațiile dintre Români și Sărbătoare, merge căi mai departe și susține, fără îndoială în mod hiperbolic, că este destul ca o femeie

E LIBER OMUL?

CAP. II.

§ V. — Determinismul facă pe om să intre în natură supunându-l la o lege ca toate cele-lalte.

Să ne oprim puțin. Ce am făcut până acum? Am incercat să probăm că teoria liberului arbitru, sub oră ce formă s'ar ascunde, ajunge la arbitru și la neînțeles. I-am opus neconenit această reclamație a spiritului nostru, cererea unei cause la ori ce fapt.

Că să schimbăm, să încercăm alt ratiocinament. Omul nu este singura ființă care există, nu este isolat în univers; nu este afară din natură, face parte integrantă din ea. Prin urmare n'ar fi curios ca toate ființele să fie supuse la o lege și nu numai omul să fie scutit? Mărturisit că o asemenea excepție în favoarea lui n'are rost; în schimb vă voi mărturisi că acest argument în contra liberului arbitru este mai slab de către cele precedente. Dar tunurile cele mici de câmp pot avea rolul lor într-un răsboi alături cu tunurile de mare calibru; o probă nu pierde nimic dacă e întărâtă cu o presupunție.

Știu dinainte răspunsul ce mi se va arunca în față. Omul nu este regele naturei? Este oare drept ca suveranul să se supună acelorași legi ca și supușii lui? Aide, treacă dacă ar fi un monarh constituțional! Dar puterea omului asupra a tot c'el'inconjura este nemărginită în teorie ca și adesea în practică. Nu usează în toate zilele de dreptul său de viață și de moarte asupra animalelor?

E multă vreme de când sunt cunoscute aceste pretenții ale omului pentru regalitatea universală și absolută. Dar pentru că sunt vechi și vor oare mai intemeiate. Mie mi se par puțin cam mucede din cauza vechimii; mă tem că nu vom mai avea cantitatea de naivitate îndestulatoare ca să zicem că în secolele trecute: Toate au fost făcute pentru om, stele ca săl lumineze, curcubeul ca săl învelească privire, prepelele ca săl îngăse, greerii ca săl încearcă răbdarea, trăsnetul ca săl pedepsescă, piperul ca săl atâțe cerul guri, pepelele galben că săl dea, prin numărul feliiilor lui, o ocasiune de împărțire în familie. Toate acestea erau bune și frumoase pe vremea când cel era o boltă de cristal invertindu-se în jurul pământului nemieșcat.

Dar vă! știința neindurată le-a schimbat pe toate! De cănd Copernic și Galileu a pus pământul în miscare în jurul soarelui, a trebuit să renunțăm d'ă face din mica noastră grămadă de pământ centrul universului. Copiii de zece ani și astăzi că omul este un atom pe un fir de nisip, și că merge în univers împreună cu milioane și milioane de stele, dintre care multe sunt de miliarde de ori mai mari de căt global nostru. Dar orgoliul omenește este îndărâtnic. Dacă a pierdut un tron, încearcă săl ridice altul. Omul nu mai îndrănește să se numească pe sine stălpul lumi. El bine! își răsună așezându-se afară din natură.

Total ne apare determinat; valurile mării ca și norii cerului se mișcă după niște legi constante; piatra ce cade ca și astrele ce brăzdează spațiul se supun aceleiași ne-

cesități; căinele care urmărește iepurele, și acesta fugind înaintea inamicului său sunt impinsă și unul și altul de cauze neinvise. Cui i-ar veni ideea să zică azi că norul e liber dacă vrea să resistă vîntului ori că un căine de vînătoare aleargă după prada lui prințul efect al liberului arbitru?

Nu, pentru el singur păstrează omul acest liber arbitru minunat; lui își păstrează privilegiul independenței absolute. Oh! fără îndoială este un lucru placut pentru vanitate a se considera un personaj excepțional, un fel de Zeu, a se intona ca ființă neîntrețută. De aceea părția liberului arbitru fac să resune tare de tot clopotul marelui rol pe care el îl atribuiește omenirii. Dacă i-ar fixa locul în mijlocul acestui determinism universal, dacă sărăcă pretenție că ea nu poate face nimic fără motiv, ar fi, după deosebit, a o da înapoi, a o degrada. Cum să primească o doctrină atât de contrarie buinei opinii pe care omul o are despre sine însuși?

Determiniștil, care se umilesc astfel de bunăvoie, sunt de sigur oameni fără nici un fel de mândrie în suflet.

Ce vor putea răspunde acestei acuzații sdobitoare?

VARIETATI

Impresiunile unui bolnav de turbare. D-l Barbu, căpșigă din Grenoble, a fost mustat de un căine, căruia făcându-i se autopsie, s'a constatat că a fost turbat.

Încrățitor în școală doctorul Pasteur, s'a dus la Paris și iacă ce zice despre tratamentul său într-o scrisoare adresată ziarului *Le Républicain d'Isère* și care sărăcă puțea intitulă *Impresiunile unui turbat*.

Mă dus în laboratorul din strada Ulm, la orele 11 dimineață. Exactitatea este obligeatoare. Ne aflam într-o sală comună, treizeci și două de bolnavi și vă asigur că spectacolul tuturor acestor fisionomii, al căror moral era foarte afectat, n'avea nimic imbucurător.

Aci erau oameni din toate țările, bogăți și săraci, tereni și orășeni, și mai cu seamă două judecători. Dar, vă puteți lese închipui, că nimănii nici nu se găndeau să vorbească; fie-care își aștepta rîndul și era cu totul nerăbdător până a două zile la această oară. Cățăva bolnavi aveau niște măștări îngrozitoare, dar eficacitatea tratamentului este astfel în cat mai putut să constată insu-mi în fiecare zi o imunătură simțitoare în stare pacientilor.

Deși eram cel din urmă inscris, fusese înșă chiamat cel d'intâi, căci d-l Pasteur crede cu drept cuvenit, că trebuie să se ocupă de cărui sosește și a nu lăsa ca răul să se agraveze. Întrău într-un cabinet *ad-hoc* unde găsiști pe doctorul Pasteur. Înaintea doctorului erau așezate în serii de zece, atâtea serii, căță erau și bolnavi, niște mici sticle contînînd dosă de virus rabie, ce trebuiau să se inoculeze în fiecare zi. Doctorul luă cu o seringă Pravaz conținutul din primul recipient al seriei mele și nul inocula în desert.

Operația fu repede făcută, înțepătură instrumentului abia îmi pricinu o mică durere; dar trebuie să declar, că virusul mă săcău îndată să simt efectele sale.

A trebuit deci să fac în fiecare zi, în timp de zece zile, acest mic exercițiu. Doctorul îmi practică alternativă o inoculație, atât în partea stângă, cât și în partea dreaptă, coborindu-se progresiv spre buric în formă de V. Cele două înțepături din urmă se fac de ambele părți ale buricu-

lor; aceste înțepături sunt dintre cele mai dureroase și produc o umflătură îndestul de tare.

De la a cincea inoculație, rânilor mele, cari urmăseră a mă face să sufer, mai cu seamă rana de la mâna, începură a se vindeca și în curând incetăre de a mă mai neliniști. Totuși în acel moment simțul și mai mult efectele tratamentului: devineștem cu adeverat turbat într'un mod artificial; din fericire această stare nu țină mult.

După o optă săptămână, d-l Pasteur mă opri, împreună cu alii bolnavi, pentru a se fotografi. În urmă, îmi dăde, cu portretul meu, și portretul său, pe care își puse semnată, rugându-mă săl păstreze ca suvenir.

Aceasta fu singura plăcuță ce acest om voia să primească de la mine, și astfel face cu toți bolnavii săi — suvenir, puțină renumește, și atâtă tot.

In ziua de 10 Martie, Iacob Stoica, locuitor din comuna Ciocile, plasa Balta din județul Brăila, se întorcea cu carul cu boala încărcat cu pae de la pădurea Macovei, însotit de femeea sa, numita Tudora; pe mijlocul drumului, săteanul a poprit carul spre a se odihni boii, în apropiere de o cruce mare de piatră. Femeia sa Tudora, observând împrejur acea cruce — care era așezată, se zice, de părinții săi — a căzut din picioare și a închecat imediat din viață.

In ziua de 11 Martie curent, s'a găsit pe meidianul Târgul-Vitelei din orașul Piatra, cadavrul unui copil, de curând născut, înfașurat în niște petice. Immediat s'a vestit că boala era macovei.

Greviști s'a dat la noi acte de jaf. Trupele au fost întărite.

Atena, 28 Martie. Camera e convocată pentru 2 Aprilie pentru a vota noi proiecte de lege financiare privitoare la cestuirea militară. Presa conservă un ton resboinic și pare că consideră resbelul ca inevitabil.

(Havas).

MAI NOU

Stirea pusă în circulație, cum că gradina corporului profesoral, ar fi amenintată cu suspendarea pe anul acesta, în Cameră, pare slab fundată. Dupa informațiile noastre, nu este nici în intenția guvernului, nici în a Cameră, să se facă acest lucru, și într-un mod piezis, cu ocazia unei bugetului.

Statul a recunoscut și recunoaște dreptul profesorilor la o remunerare mai bună, dar reclamă ca și profesorii să se silească a și înțelege că mai bine menirea lor.

Eruditul nostru profesor și amic, d. B. P. Hasdeu, și-a reluat locul în consiliul permanent de instrucție, unde luminele sale sunt atât de necesare.

Ieri a fost adunarea generală ordi-

nără din acest an a societărilor credințu funciar urban din Capitală.

După multă discuție s'a votat deschiderea consiliului de administrație de gestiunea anului 1885; s'a votat bugetul anului 1886 astfel cum a fost propus de consiliul de administrație; s'a reales căci doi consilieri al căror mandat expira la sfârșitul acestui an, și anume: d. Ion Culoglu cu 1875 voturi — aproape unanimitatea voturilor exprimate — și d. G. Meitan cu 1615.

Din cauza furtunelor equinoctiale de pe Marea Neagră s'a înecat patru corăbiile încărcate la Galați, și anume 2 cu cereale pentru Anglia, iar 2 cu boi pentru Italia. — Boii, grâu și vasele s'a pierdut, însă o parte din personal a scăpat.

Curtea noastră regală a început azi dimineață să se strâmte din palatul de iarnă la Cotroceni.

Ei au fost elevii clasei 4 a liceului St. George la Muzeu, unde profesorii de istorie, d. Tocilescu le-a arătat și explicat monumentele istorice de acolo, ajutând astfel studiul teoretic al istoriei prin practică.

Di-seară, la Teatrul Național, *Faust*, cu concursul d-rei Elena Theodorini.

Negustorii de spirtoase din Ploiești au venit în număr considerabil să protesteze în contra monopolului pe alcoolice.

Lucrătorul Român e titlul unei foi apărute ieri, organ al societății cooperative a meseriașilor și constructořilor români din București. Noul confrate promite că va ieși de două ori pe lună; și urâm viață lungă.

BIBLIOGRAFIE

A ieșit de sub presă și se află de vânzare la toate librăriile din Capitală :

AGIUL

SI POLITICA NOASTRĂ MONETARĂ
DE **Theodor G. Nica**
București. — Stabilimentul grafic Socet & Teclu strada Berzile, 96. — Prețul 2 lei.

ȘCOALA NAȚIONALĂ și PRINCIPIIILE EI
(Incercare pentru formarea unei pedagogii naționale)

de **IOAN NICULESCU**
profesor de istorie universală și bisericească la Seminarul central
București, — Tip. Curții Regale, Pasagiu Roman, 12.

SPECTACOLE

TEATRU NAȚIONAL — Luni, 17 Martie, *Faust*.

SALA ORFEU. — În toate serile reprezentării variate și interesante. Trupa d-lui I. D. Ionescu,

SALA BOSEL. — *Trupa germană*, Luni 17 Martie Donna Juanitta.

spuse că doamna Dégilde era în grădină și se duseră amindoi ca săl găsească.

Tinerele femei îmbrăcate căroii Rochie de ată în față porumbului și pe cap cu o pălărie mare de paie, sta înghesunchi la umbra unui prun, și culege căpșuni.

Marto! strigă bărbatul său, — iacă domnul Lobligeois. Mă duc în pivniță și lăs cuine.

Doamna Dégilde se întoarce, ridică capul și, în umbra pălării de paie ochii săi negri părură lui Paul și mă strălucitor.

Bună ziua, domnule — zise dinsă rezpunzând saluturii tinerei, — scuză-mă dacă nu mă scol, leturgia săa îsprăvită târziu și aș vrea să culeg înainte de dejună farfurie de fragi pentru dessert.

— Imi dai vœu, doamnă, ca săl ajut?

Nu mai! după căteva secunde, răspunse dinsă:

— Bucuros, săr umple farfurie mai repede.

Ingenunchi și el alături și începu să culeagă căpșuni.

Căuta cu băgare de seamă printre frunze și culege foarte delicat fructele roșii pe care le punea în farfurie garnisită cu frunze de viță.

Culesul căpșunelor îi apropia din cindină, și, pe sub frunzele cu trei colțuri degetele lui Paul atingeau fără voie brațul Dégilde spre fabrică.

Când ajunseră în salon, servitoarea le

Printemps

NOUTATI

CASA DE REEXPEDITIE IN BUCURESTI

39. — Calea Victoriei, — 39

CERETI MAGNIFICUL ALBUM ILUSTRAT

coprinzând:

541 gravuri

modele inedite pentru sesonul de vară

APARUT ACUM

Să trimite gratis și franco, după cererea făcută

franco, adresată

D-lor JULES JALUZOT ET Cie

LA BUCURESTI

Negustorii de spirtoase din Ploiești

Se trimete gratis și franco mostre de toate țesăturile din care se compun imensele asortamentele magazinului *Printemps*. (Specifică bine, felul și prețul).

Se expediază franco de port și varmă în toată România, contra unui adăos de 20% asupra sumei intregi fructură.

Agil aurul este în comptul clientilor.

BERARIA UNIREA

Sucursala Oppler

IN FAȚA GRADINEI EPISCOPII

BERE SPECIALA

esecentă proaspătă și rece.

Salon elegant, și bine ventilat.

VIN NEGRU de Oravița și Golu-Drâncă

Vechi de 4 ani, calitate superioară tulitor altor vinuri. — 15 fr. vadra și

ALB DE DRAGASIANI

Iordache N. Ionescu [restaurant] Strada Covac, No. 3.

O pianistă bună doresc să cante dansantă și să dă lecții private, doritorii să se adreseze la str. Sf. Apostol 39.

De vînzare o perche de case pe strada Rosei 19, aproape de școală Militară și cheiul Dâmboviței. Adresa la d-na M.V.

WILHELM LORISKA
No. 1, Strada Model, No. 1

Special fabricant de rezervoare rotunde și mari pentru inghețată.

DE ARENDAT

de la Sf. Gheorghe 1887, mosia Cioroia județul, Teleorman, în înălțime de 553 Fogane împreună cu o moară cu două roate de făcut pe apa Teteormanu, 20 minute de orașul Alexandria. Arăturile de toamnă să pot face de la Sf. Dumitru 1886. Doritorii să se adreseze la proprietara, Simaranda Furculescu, Strada Sfîntu Vodă nr. 38 București.

UN ABSOLVENT

al școalei de arte și meserii din județul Prahova, cauță un loc de Maister-Sculptor și profesor de desenuri (cu noțiuni de geometriea descriptivă) la vreuna din școalele de meserie din România.

Doritorii se poate adresa la redacția acestui ziar.

VINURILE cele mai BUNE DE TRANSILVANIA

pentru care garantează că sunt veritabile

Gustav Rietz
Strada Carol I, 60
în sticle umplute de mine,
cu prețurile devenite deosebite.

J. B. TEUTSCH,
Export de vinuri
SCHÄSSBURG (Transilvania)

— Listă de prețuri gratis.

Deposit de vinuri indigene și straine

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—